

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

BK-VII.0520.153.2025
Warszawa, 02 czerwca 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam odpowiedź na interpelację nr 9010 Panów Posłów Rafała Komarewicza i Sławomira Ćwika *w sprawie uprawnień aplikantów adwokackich do utrwalania obrazu akt spraw przed ukończeniem 6 miesięcy aplikacji.*

Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2024 r., poz. 1564), po sześciu miesiącach aplikacji adwokackiej aplikant adwokacki może zastępować adwokata przed sądami, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu.

Ratio legis obowiązywania 6-miesięcznego okresu poprzedzającego możliwość zastępowania adwokata jest związane z tokiem przygotowywania aplikanta do wykonywania w przyszłości zawodu zaufania publicznego. Przez pierwsze 6 miesięcy aplikacji, aplikant - zgodnie z uchwałą Naczelnego Rady Adwokackiej w sprawie *Założeń programowych aplikacji adwokackiej; Ramowego programu szkolenia* - zapoznaje się bowiem m.in. z zasadami wykonywania zawodu adwokata i zasadami etyki adwokackiej. Tym samym zyskuje wiedzę, która – poza merytorycznym przygotowaniem – jest niezbędna do występowania w roli profesjonalnego pełnomocnika.

Podkreślenia wymaga, że ww. przepis nie różnicuje rodzaju czynności, które może podejmować aplikant adwokacki w zastępstwie adwokata. Należy zatem przyjąć, że dotyczy on wszelkich czynności, do których podejmowania uprawniony jest adwokat.

Kwestia dostępu do akt postępowania karnego oraz dokonywania z tych akt odpisów jest natomiast uregulowana w całości w Kodeksie postępowania karnego. Zgodnie z art. 156 § 1 k.p.k. stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym udostępnia się akta sprawy sądowej oraz daje możliwość sporządzenia z nich odpisów lub kopii. Za zgodą prezesa sądu akta te mogą być udostępnione również innym osobom. Informacje o aktach sprawy mogą być udostępnione także za pomocą systemu teleinformatycznego, jeżeli względy techniczne nie stoją temu na przeszkodzie.

Natomiast art. 156 § 5 k.p.k. stanowi, że jeżeli nie zachodzi potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania lub ochrony ważnego interesu państwa, w toku postępowania przygotowawczego stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym udostępnia się akta, umożliwia sporządzanie odpisów lub kopii oraz wydaje odpłatnie uwierzytelnione odpisy lub kopie.

W przedmiocie udostępnienia akt, sporządzenia odpisów lub kopii lub wydania uwierzytelnionych odpisów lub kopii prowadzący postępowanie przygotowawcze wydaje zarządzenie. W wypadku odmowy udostępnienia akt pokrzywdzonemu na jego wniosek należy poinformować go o możliwości udostępnienia mu akt w późniejszym terminie. Z chwilą powiadomienia podejrzanego lub obrońcy o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania przygotowawczego pokrzywdzonemu, jego pełnomocnikowi lub przedstawicielowi ustawowemu nie można odmówić udostępnienia akt, umożliwienia sporządzania odpisów lub kopii oraz wydania odpisów lub kopii. Za zgodą prokuratora akta w toku postępowania przygotowawczego mogą być w wyjątkowych wypadkach udostępnione innym osobom.

Z powyższych przepisów Kodeksu postępowania karnego wynika, że krąg podmiotów uprawnionych do dostępu do akt postępowania karnego jest ściśle określony. Udzielenie tego dostępu innym niż wymienione enumeratywnie w przepisie osobom jest możliwe, ale tylko za zgodą prezesa sądu albo w postępowaniu przygotowawczym w wyjątkowych wypadkach – za zgodą prokuratora. Przepisy również wyraźnie zawężają krąg osób

upoważnionych do sporządzania odpisów lub kopii akt postępowania karnego, przy czym sporządzanie to jest możliwe tylko wówczas, gdy nie zachodzą przesłanki negatywne, tj. potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania lub ochrony ważnego interesu państwa.

Należy podkreślić, że kwestia dokonywania odpisów z akt sprawy, której dotyczy złożona interpelacja, nie jest przez Kodeks postępowania karnego traktowana jako czynność techniczna, ale jako uprawnienie ściśle związane z uprawnieniem do dostępu do akt sprawy. Zaznaczyć trzeba również, że ustawa nie przewiduje możliwości sporządzania odpisów z akt spraw przez osoby, które dostęp do akt uzyskały za zgodą prezesa sądu.

W interpelacji poruszona została również kwestia nowelizacji cytowanego na wstępie art. 77 ust. 1 ustawy – Prawo o adwokaturze. Nowelizacja ta wprowadziła jednolity okres, po upływie którego aplikant może zastępować adwokata przed sądami powszechnymi. Poprzednie brzmienie tego przepisu różnicowało czas, po jakim aplikant może zastępować adwokata przed sądem rejonowym (6 miesięcy) i innymi sądami powszechnymi (rok i 6 miesięcy). Natomiast nowelizacja nie odnosiła się w żadnym aspekcie do czynności podejmowanych przez aplikanta przed upływem 6 miesięcy aplikacji, a zatem również nie dotyczyła kwestii dostępu do akt sprawy przed uzyskaniem przez niego uprawnień do zastępowania adwokata.

Podsumowując powyższe stwierdzić należy, że kwestie dostępu do akt postępowania karnego, jak również utrwalania obrazu akt sprawy nie są kwestią interpretacji ustawy – Prawo o adwokaturze ale wynikają wprost z Kodeksu postępowania karnego. Kodeks ten zaś wyraźnie określa krąg osób uprawnionych do dokonywania tych czynności.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/